

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3.

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: _____

••••••••

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Autarhie. — Problema țărănească. — Recenzie. —
Convocări: „Țânjăriana”, inst. de credit și econ., s. p. a. în Țânjari. — „Industria Aurului”, S. A., Abrud.

Autarhie.

Discutând această problemă atât de actuală, foarte mulți s'au oprit la cuvânt în sine și s'au pierdut în discuții sterpe asupra sensului inițial al acestui cuvânt și al felului cum ar trebui scris, uitând complet semnificația acestei forme de organizare economică în lumea de azi, tot atât de neclară ca și etimologia cuvântului autarhie.

Din cauza acestei precizuni, vom căuta să găsim o definiție cât mai largă a acestei noțiuni, dela început, pentru a putea cerceta cuprinsul ei fără să fim îngrașiți de o definiție exclusivistă care poate fi foarte bine greșită cum e cazul cu aproape toate, care caută să închidă forme vii.

Nu putem pleca nici dela înțelesul original al cuvântului grecesc, căci cuprinsul hainelor de gânduri care sunt cuvintele, se schimbă ades cu totul fără ca să aibe totuși vreo influență asupra hainei.

Cuvântul autarhie face azi parte din colecția de cuvinte răsunătoare ale economiei politice care servesc foarte bine atât pentru scopuri economice cât și pentru operele de propagandă a regimurilor politice democratice sau totalitare.

În general se înțelege prin autarhie, puțința unei țări de a putea trăi cu propriile sale mijloace aflate înăuntrul actualelor granițe politice fără a face apel la aportul străinătății.

Într-o vreme, acum vreo zece ani, s'a încercat în Germania în special, o puternică propagandă în favoarea autarhiei, care a stârnit discuții pasionate în toată lumea. Concluzia acestor discuții a fost că în actuala organizare economică a lumii, nicio țară nu poate trăi fără a fi dependentă de celelalte. Cu toate acestea, epoca de mai sus coincide cu cele dintâi măsurii importante de protejare a economiei naționale, contingente, taxe vamale cu caracter protecționist agrar, industrial, încercări de uniuni vamale etc., deci fapte care erau oarecum contrarii concluziilor teoretice.

Interesant e faptul că Germania inițiază o discuție și caută să ajungă într-o situație, care era de fapt pentru ea mult mai greu de realizat decât pentru aproape orice alt stat din lume. În general cu cât un stat are o organizație socială și economică mai înaintată, cu atât aceasta e mai legată în dezvoltarea ei de elemente materiale mai variate, din cari o bună parte nu se găsesc înăuntrul țării.

O independență economică absolută există în mod natural într-o economie primitivă și devine tot mai puțin posibilă odată cu dezvoltarea materială a unei țări sau regiuni.

Aceste scurte considerațiuni asupra autarhiei pot fi duse mai departe. Nu e necesară o dezvoltare industrială ca autarhia să fie mai greu de realizat, ci mai degrabă o dezvoltare industrială e necesară pentru ca realizarea autarhiei să fie mai ușoară. O țară industrială — teoretic vorbind — care dispune de toate materiile prime necesare, poate realiza autarhie mai ușor decât una agrară. Dar în regimul liberal, industria unei țări nu a fost determinată de disponibilități interne și organizată pe această bază ci pe ideea beneficiului economic capitalist, astfel că deși în principiu o țară ar

fi putut deveni autarhică, din cauza organizării industriei e dependentă de străinătate.

Dar mai e și un alt aspect.

Această civilizație de care ne bucurăm și atunci când o vorbim de rău, a învățat omenirea cu un fel de viață care cere împlinirea unor necesități inexistente acum câteva decenii, care nu sunt absolut indispensabile, dar care fac parte din obiceiurile la care ne e foarte greu să renunțăm. Aceste produse industriale sau agricole vin din țări străine și adaugă la necesitatea creiată oarecum artificial și atracția farmecului exotic.

Toate acestea s'au putut întâmpla numai într'un regim liberal în care circulația nestângănită a valorilor economice a creiat situația actuală a economiei mondiale. Unul dintre cele mai caracteristice aspecte este tocmai unul care împiedecă în mai mare măsură realizarea autarhiei dar care în acelaș timp, prin exagerarea lui a provocat o puternică reacțiune tocmai în favoarea autarhiei. E vorba de așa zisele „monoculturi“. O țară sau mai exact un grup de capitaliști, găsesc că cea mai bună afacere ar fi dacă și-ar îndrepta toată energia către producția unui singur sau a unui număr redus de articole, sau dacă renunță la agricultură în favorul industriei.

Nu discutăm aici măsura în care această organizare economică a determinat criza din 1929 și criza însăși a regimului capitalist. Fapt este că o țară care ani de-a rândul s'a specializat în producția unui număr restrâns de articole și s'a organizat în vederea exportului, îi va fi foarte greu să treacă la autarhie.

Motivele cari au determinat în ultimii ani o atât de puternică tendință autarhică în toate țările, sunt foarte variate. Inițial s'a plecat dela constatarea că o țară ce depinde în largă măsură de străinătate pentru plasarea rezultatului muncii, și pe de altă parte depinde de ea și pentru aprovizionarea cu cele necesare, fie pentru hrană fie pentru menținerea activității industriale, nu poate fi stăpână pe destinele ei, fiind la discreția unor țări străine și putând fi influențată de cea dintâi criză ce ar băntui în străinătate, fără a mai vorbi de aspectul politic al situației.

A fost deci o reacțiune naturală după puternica criză ce a avut loc acum 11 ani. Inceputurile autarhiei care stă în această epocă în care totuși nu se credea în ea, au fost de două feluri: o reorganizare a statelor industriale și o industrializare a statelor agricole. S'a încercat prin autarhie evitarea pe cât posibil a crizelor economice, și deci era un mijloc, mai mult decât un scop, la inceputurile ei.

Pentru Germania care a pus mai ales în discuție ideia de autarhie, această propagandă a însemnat nu numai încercarea de a o realiza ci mai ales de a dovedi pentru toată lumea cât e de necesară fiecărui stat, ca apoi să vadă lumea că și Germaniei îi e ne-

cesară autarhia, care neputând însă fi realizată în granițele de atunci ale țării are nevoie de un „spațiu vital“.

Ideia autarhică e deci într'o măsură identică cu cea a spațiului vital. Un neam are nevoie să-și asigure în mod absolut mijloacele de traiu și regiunea care îi dă această asigurare formează spațiul ei vital. Orice națiune care vrea să trăiască trebuie să aibe în stăpânire acest spațiu vital, trebuie adică să se afle într'o situație geografică în care să poată realiza autarhia.

Sunt deci două feluri de a face un stat autarhic. Pe de-o parte prin reorganizarea vieții economice în lăuntru țării și o oarecare limitare a trebuințelor și altul prin lărgirea teritorului până când granițele cuprind regiuni cari permit autarhizarea țării.

Forma dintâi e desigur cea mai preferabilă acolo unde e cu puțință, dar în cele mai multe cazuri nu poate fi aplicată și aceasta mai ales la națiunile mari. (Cazul Angliei bunăoară). Ultimele descoperiri științifice și tehnice au permis înlocuirea unui număr considerabil de materii prime cu surrogate care ajung uneori să egaleze calitatea materiilor prime pe care le înlocuesc. Autarhia în măsura în care determină un efort științific în vederea lărgirii câmpului de aplicare practică a științei și progresul tehnic e fără îndoială un factor folositor. Ea poate deveni periculoasă atunci când servește de argument și justificare pentru o acțiune politică sau militară în vederea realizării aceluși fantomatic spațiu vital.

Se spune azi tot mai mult că autarhia este necesară. Pentru cei care consideră lucrurile din locul unde ne aflăm, adică din punctul de vedere al necesităților imediate, singura soluție la greutatea materiale în care ne aflăm și în care am putea ajunge, pare a fi autarhia.

Principalul desavantaj al autarhiei este faptul că e prea ușor de convins lumea cu argumentele ei. Toată lumea cade ușor victima argumentelor ei din cauza interesului imediat pe care caută să-l servească cât mai bine. Cu atât mai mult în vâltoarea întâmplărilor în care trăim, nu mai vedem altă soluție și găsim autarhia ca pe un miracol.

De fapt condițiile de realizare ale idealului autarhic sunt extrem de dificile. Dela început, o declarație de autarhie e sinonimă ca una de războiu economic împotriva țării de care depindeai economic, care poate nu s'a gândit la autarhie sau nu o poate realiza și care e deci puternic lovită de o astfel de măsură.

Sunt cele dintâi greutatea.

Intervin apoi greutatea de ordin tehnic pe care nu le mai înșir aici. Sunt cele în legătură cu marile investiții de ordin tehnic, pentru a putea face față în țările agricole unei producții industriale ce trebuie mult mărită, iar în cele industriale, cheltuielilor enorme le-

gate de o producție agricolă care într'un regim de libertate e absolut nerentabilă.

Dar una dintre cele mai mari greutăți este acela pe care trebuie să-l facă populația pentru a accepta o schimbare aproape fundamentală a condițiilor de traiu de până aci. Aceste modificări nu trebuiesc acceptate ca pe un lucru inevitabil, penibil, ci trebuiesc înțelese de tot poporul, simțite și primite cu entuziasmul neamurilor care luptă și care știu de ce o fac.

Entuziasmul acesta care a întovărășit în mod neîndoios încercările autarhice ale unor țări cu regim autoritar și totalitar, e absolut indispensabil realizării unei autarhii într'o țară, chiar unde ar părea ușor de împlinit.

Masele nu se încălzesc prea greu, dar căldura nu durea așa mult dacă nu e întreținută continuu. Nu e locul aici de a scrie un tratat de politică naționalistă totalitară. Un neam își găsește drumul și idealul care să o facă gata în orice moment de sacrificii, dacă îl caută.

În momentele de față nu poate fi discutată necesitatea autarhiei. E într'adevăr o soluție, care dacă poate fi aplicată trecând peste greutățile de mai sus, duce la o ușurare a condițiilor actuale și mai ales la o importantă limpezire a situației, care permite apoi anumite eforturi creiatoare în direcțiuni în care națiunea trebuie să câștige biruințe.

Dar autarhia e o situație provizorie, de altfel ca toate formele „definitive“ din cursul istoriei. Omenirea e învățată să considere de trecătoare toate formele prezente și să considere pe cele care vin ca permanente! E greu de lămurit în câteva rânduri o formă, arătându-se ce e permanent în prezentul trecător și ce va rămâne din mirajul care se desenează la orizont.

Fapt este că trebuie considerată mai ales autarhia ca o formă intermediară către un alt stadiu al organizării materiale a lumii pe care am pute-o numi autarhie mondială.

Tendențele autarhice de azi simultane cu formidabila ciocnire, nu între civilizație și barbarie cum se spune tot mai des și la noi, ci între două forme de civilizație cu totul diferite și care caută să-și verifice valabilitatea, arată odată mai mult că avem de a face cu o formă de tranziție, necesară pentru a da luptei care se duce o bază materială precisă și într'o măsură oarecare, unei lumi viitoare exemplul în mic al unei organizări materiale fără de care nu se vor putea împlini cele mai puțin pretențioase idealuri cu adevărat „umane“ pe acest pământ.

Nu putem întârzia nici un efort pentru disciplinarea noastră în vederea realizării unei ordine economice, care nu înseamnă numai găstrea celor necesare traiului înlăuntrul unor granițe geografice ci o organizație spirituală înlăuntrul lor, care să permită

funcționarea unui sistem economic care cere multe eforturi și sacrificii, dar care în schimb dă națiunii o mare libertate nu numai din punct de vedere material dar și spiritual.

Autarhia ar putea determina un început de desprindere a omenirii dela preponderanța problemelor materiale, prin fixarea lor în limite precise și oarecum automate, chiar dacă azi ne duce prin împrejurări deosebit de grele. În aceste condiții nu ar putea nimeni să nu pună toată munca și entuziasmul său pentru realizarea ei.

Cu atât mai mult cu cât lărgirea de plan mondial a ideii autarhice (deși atunci nu s'ar mai chema autarhie) ar permite în sensul schițat mai sus, un început de viață nouă pentru o omenire ce caută de atâta vreme ieșirea; răspunsul la întrebare.

Dr N. N. PETRA.

Problema țărănească.

Soarta țăranului nostru, încă din vremuri vechi, a fost una dintre cele mai măștere în Europa. Începând cu evul mediu, el a fost așa zicând sclavul latifundiarilor și cârmuitorilor de toate neamurile și categoriile. În timpurile moderne el a fost calul de bălăie al partidelor politice și a chiulangiiilor administrativi. Abia sub regimul actual clasa conducătoare începe să-și dea seama, că într'adevăr, zicala „țăranul e talpa țării“, nu e vorbă goală.

În diferite rânduri, în veacurile trecute, țăranul a căutat — deoarece altfel nu a izbutit — să-și îndrepte soarta prin forță, prin răscoale. Oblăduirea a răspuns prin forță și conducătorii mișcării au fost țrași în țepă și pe roată. Mai târziu, în vremurile mai moderne, locul țepii și roatei l-a luat tunul. Abia în vremurile noastre, când ne convingem zilnic, că numai așa vom putea înfrunța rezistența celor de neam străin, și numai așa vom putea păstra stăpânirea în țara noastră, dacă vom da factorului țărănesc acel rol, care îi compete în urma ființei sale de conservator al existenței noastre etnice și ca preponderanț numeric, conducătorii noștri au renunțat la forță, și în locul ei încearcă să introducă măsuri menite a ridica nivelul cultural, moral și material al țăranului nostru.

Existența acestui neam e supusă în zilele noastre unei frământări și transformări continue, care se poate observa în toate manifestațiunile sale. Structura sa politică și socială e în continuă fermentare, chiar și limba sa e în continuă evoluție. Să nu ne mirăm deci, dacă și mijloacele și instituțiile menite a ridica nivelul social al țăranului nostru, sunt de o variațiune foarte bogată.

Despre un lucru putem fi convinși : nu este cultură fără prosperitate. S'a pus deci just pârghia la ridicarea bunăstării țăranelor. Va fi o muncă uriasă, până vom vedea disparând din satele noastre bordeele scunde, întunecoase și acoperite cu paie, și până-ce vântul proaspăt al igienei va alunga duhoarea nesănătoasă a curților și ulișelor. Va trebui să dispară și acel antagonism, care desparte azi pe țărani de „nădrăgar“, și pe orășan de sătean. Vor trebui să se convingă ambele părți, că numai întregindu-se una pe alta, se va putea face un pas înainte spre cultură și prosperitate. În țara noastră sunt puține acele regiuni în cari orășenii să deplasează la sfârșitul săptămânii cu plăcere în satele vecine, sau chiar își petrec bucuroși acolo întregile vacanțe. Pentru ce? Fiindcă satele noastre sunt de obicei insalubre și lipsite de orice confort. Pentru ce sunt așa de iubite week-end-urile englezești petrecute la țară, și așa de mult gustate? Fiindcă în Anglia starea lucrurilor e chiar contrară celei dela noi.

Cu aceasta nu vreau să zic, că acum numai decât să ne luăm după Englezi. Ar fi pentru noi acum încă o imposibilitate. Pe lângă toate strădaniile și jertfele ce le facem, mai este un factor de care nu ne putem dispensa după plac. Este timpul. Plantei și animalului îi trebuie timp, pentru ca să se desvolte și să atingă deplina sa frumusețe. Cultura încă este o floare care are nevoie de multă îngrijire și de ambianță liniștită. Avut-au țările românești destulă parte din acești factori?

Istoria o dovedește că nu. Efectele nesiguranței care a dominat atâtea secole țările românești, le vedem la fiecare pas. Societatea conducătoare românească nu are o tradiție românească, și simțul pentru stabilitate. Tradiție românească nu are, deoarece dacă ne adâncim în istoria diferitelor familii conducătoare din care se compune, găsim că cele mai multe sunt de origine grecească sau altă balcanică. Atâtea elemente heterogene le trebuie timp îndelungat pentru ca să se poată asimila caracterului poporului român, care ține la obiceiurile sale vechi și în urma ocupațiunii sale de agricultor înclină spre continuitate și stabilitate, factori pe care clasa conducătoare nu le avea, tocmai fiindcă era străină de firea Românilor, și se compunea din elemente venite sau aduse în țară de stăpânitorii străini pentru scopuri mai mult mercantile și de exploatare. Ce interes au putut avea aceste elemente pentru continuarea politice și spiritului unui Ștefan cel Mare, sau al unui Mihai Viteazul? De aceea, nu trebuie să mergem prea departe de inima țării, de capitală, pentru ca să putem constata jalnică situație ce ne prezintă gospodăriile țăranelor românești din întinsul șes dunărean, acest „hambar de cereale“ al Europei, unde țărani nu mănâncă pâine din grâul ce-l cultivă, ci numai mălai și mămligă.

Conacurile cari sunt conduse cu un oarecare sistem gospodăresc, asemenea sunt o raritate. Vedem de obicei clădiri ușor ticluite pentru oameni și adăposturi șubrede (dacă peste tot există) pentru animale.

Se vede cât de colo, că aici nu se face o gospodărie rațională, ci totul e făcut pentru o exploatare depe azi pe mâine, fără investiții costisitoare și durabile, așa că poți fi după plac, azi aci, mâine în Focșani — dacă așa cere cazul, fără pierdere de timp și de multă avuție. Așa era vechea mentalitate boerescă, când boerul era pus pe fugă mai de învazia turcească, mai de cea tătărească sau muscălească. În sfârșit ni-a hăzăit Dumnezeu un domnitor care și în privința aceasta a pus capăt lembelismului strămoșesc, și a întărit hotarale, ca țara aceasta să nu mai fie țara nimănui, și fiecare să-și poată croi o existență stabilă, și să nu trebuiască de frica zilei de mâine să renunțe la o așezare solidă și gospodărie temeinică și de durată.

Simțul acesta de stabilitate și siguranță ar trebui să domine și acțiunea de redresare a țărânilor românești. Să nu se promită mult, și să se țină ce s'a promis. Un exemplu. Unui agricultor mai răsărit i s'a explicat de către funcționarul Camerei agricole, că ar fi mai rentabil ca să cultive cânepă și in. I-a oferit la timpul său, sămânță eficientă și selectă: cânepa cu 8 Lei și inul cu 10 Lei kg. Zis și făcut. Moșierul nostru în buna credință că autoritatea e autoritate, a cumpărat o cantitate mai mare de sămânță. Acuma, când a primit sămânța s'a pomenit cu prețuri duble, pe când în târgul liber le-ar putea cumpăra cu jumătate preț. În felul acesta nu se câștigă încrederea țăranelor. Nădrăgarul rămâne tot nădrăgar, dela care primește numai chiuluri.

Într'un alt caz era vorba de introducerea și cultivarea pe o scară mai întinsă a plantelor medicinale. Țărânilor să nu cultive numai mălai și grâu, ci să se dea și la o cultură mai anevoioasă însă mai bănoasă a solului. La București s'a înființat o instituție pentru vinderea de semințe selecte. Proprietarul nostru a cerut prețurile curente pentru anumite plante. Abia după două luni, după multe urgitări, primește răspunsul că numai atunci va primi semințe dacă va cultiva cel puțin 20 jugăre. Să spună ori și cine, dacă acesta este lucru cu rezon. Cineva care încă nu are experiența necesară în cultivarea de plante medicinale, să înceapă numai decât cu 20 jug. Este cultivarea acestor plante rezervată numai pentru boieri, și țărani să nu poată începe cu $\frac{1}{2}$ —2 jugăre până ce prin experiență va putea constata care plantă unde și cum se poate cultiva mai bine? În felul acesta nu se va putea ridica nivelul gospodăriei țărânești, și în sufletul țăranelor va rămâne un simț de neîndreptățire față de cel mai bogat.

Intr'o societate omenească ordonată, chestia de drept este un lucru sacro-sanct. Durere, de prea multe ori am auzit dela potentaji mici și mari dictonul: dreptul sunt eu, ca și cum ar fi fost un Ludovic al XIV-lea cu dictonul său: l'état c'est moi!

Factorul timp, va trebui să lucreze mult și în privința aceasta. Moravuri rele, înrădăcinate de secole, nu se pot stârpi cu o trăsătură de condeiu. Este doar făcut abia începutul.

Dar ideea de dreptate nu trebuie numai consolidată în tagma țărănească, ci dreptatea mai trebuie să fie ușor accesibilă. Câștigarea dreptului înaintea justiției se scumpește azi la fel cu mărfurile. Cu cât se fac acte mai multe, cu cât aceste acte trec prin mai multe mâini, cu atât câștigarea dreptului se scumpește și întârzie întocmai ca marfa care trece prin mâna prea multor intermediari. Aparatul de justiție ar trebui simplificat și efitnit, accelerat, mai cu seamă în privința daraverilor curente țărănești.

În genere putem zice, că ridicarea morală și materială a țăranului depinde de trei factori principali: cultura, creditul și solidaritatea. Cultura nu se poate mânca cu lingura. Suntem rămași nu cu decenii, dar cu secole în urma popoarelor occidentale. Nu e vina țăranului, ci a conducătorilor, cari l-au tratat nu ca pe un om, ci ca pe o vită. Trăim în epoca vitezei. Poate că măsurile ce se iau sub regimul actual să accelereze și în privința aceasta recâștigarea bunurilor culturale trecute, și să nu avem nevoie de secole, ci numai de decenii.

În privința aceasta școlile, bine îndreptate spre necesitățile profesionale ale țăranului, pot fi de mare folos. Legăturile cu orașul se vor intensifica în măsura în care noile necesități ale țăranului — căci cultura aduce după sine aceste necesități — îl vor sili la un contact mai intensiv cu intelectualitatea orășenească, contribuind astfel la recunoașterea interdependenței economiei orășenești și a celei sătești, nivelând cu timpul discrepanța existentă între orășan și sătean, respective între nădrăgar și ciorecar.

Să știe acuma, că una din marile erori ale conversiunii, a fost nimicirea încrederii în bănci, și neglijarea totală de măsuri financiare menite a da credit țăranului. Pe tema aceasta s'a scris deja așa de mult încât numai mirarea ne mai poate cuprinde, că s'a făcut așa de puțin. Și parcă și vremurile s'au conjurat în contra noastră, ca să nu putem face în privința aceasta așa zicând nimic. În Transilvania s'a început cu așa numita asanare a băncilor noastre provinciale, alimentatoare a creditului țărănesc. Măsura aceasta cade tocmai într'o epocă în care împrejurările internaționale nu te lasă să muncești liniștit și rodnic. Deși nu suntem în războiu, dar trebuie să stăm mereu de veghe, ceea ce este împreunat cu

concentrări de trupe, și prin urmare cu sustragerea alor sute de mii de oameni dela lucrul câmpului. În felul acesta gospodăriile țărănești nu pot lucra cu randamentul normal și nu pot oferi garanția normală pentru împrumuturi. De altă parte traiul se tot scumpește, sarcinile fiscului cresc și băncile sunt silite să lucreze cu regie tot mai mare — în schimb sursele lor de venit nu pot fi sporite. Se poate în astfel de împrejurări nesigure lucra la lărgirea creditului țărănesc?

Vorbeam mai sus de solidaritate. Sub aceasta se înțelege ajutorarea reciprocă în oricare formă a țăranului. Trebuie răspândită în țărănime ideea, că cu o colaborare solidară se poate ajunge la rezultate cu mult mai mari, decât cu sforțări individuale, de multeori stângenite de ură și pizmă personală. Viciile acestea s'au răspândit ca o buruiiană greu de stârpit, în toate straturile societății românești, deja de secole, dela omul cel mai mic până la cel mai sus pus. De aceea vedem în istoria noastră atâtea lupte pentru pozițiile de conducere și pofta de a domni a voevozilor, și atâtea asuprire a țăranului. A fost o luptă fără cruțare, care în timpurile moderne a luat forma momelilor și chiturilor partidelor politice, mereu doritoare de a „veni la putere“, pentru ca a treia zi zia-rele să fie pline de „căderea noului guvern“ toate manevrele acestor partide, desfășurându-se pe spinarea și credulitatea țăranului.

Mișcarea cooperatistă intensificată de regimul actual, este menită să aducă schimbări salutare și cu privire la mentalitatea neglijată a solidarității țărănești.

Considerând că țăranul nostru, numai cu unele excepții cari nu se pot generaliza pentru întreaga națiune, este de natură mercantilă, ridicarea nivelului său material din punct de vedere comercial, și naționalizarea comerțului, despre care într'un timp s'a făcut atâtea vorbă, este una dintre problemele cele mai grele de rezolvat. Avem însă exemple în jurul nostru, din care putem învăța ceva.

Despre Evrei nu mai vorbim, căci toată lumea știe, că elementul lor este comerțul. Că principiile de cari ei sunt călăuziți, se pot generaliza și la un popor care are rădăcini seculare în solul pe care s'a dezvoltat, constatăm la minoritarii noștri sași. Drept că în decursul secolelor nici ei nu au avut de suferit concurența altor popoare, deoarece puhoitul evreesc a venit peste noi abia în secolul trecut, și știm că Sașii au fost privilegiați în toate manifestațiunile lor economice-sociale în timpurile trecute. Au avut deci din capul locului o poziție ușoară comercială și industrială, față de un popor ca Românii, căruia nu îi era dată posibilitatea de a se manifesta în aceste ramuri economice.

Dacă privim structura socială a Sașilor în care s'a dezvoltat comerțul și industria lor, vedem că la

aceasta a contribuit în prima linie populația orașelor organizate de ei. Sistemul de bresle, pentru diferitele categorii și sectoare economice, le-au adus deja cu sine când s'au stabilit aici ca coloniști. Comerțul, meseriile și industriile lor, se moșteneau din tată în fiu, formându-se astfel o clasă de oameni instruiți, abili și femeinici în meseria lor. Cu aceasta vreau să zic, că s'a format o tradiție care a fost menținută în decursul vremurilor, până în zilele noastre, prin diferite instituții variind după trebuințele locale și vremuri. Compatrioții noștri Sași nu au finit să devină cu orice preț funcționari fie la comună fie la stat, ci și-au menținut independența individuală pe care le oferă ocupațiunile libere, și cari oțlesc caracterul și spiritul de întreprindere. Ei, dar pentru ca să avem o tradiție, trebuie să avem timp, de aceea, dacă și Românii, în loc să se îmbulzească funcționari la oficii, ar încerca să formeze o clasă de negustori, meșeriași și industriași, care s'ar menține și s'ar desvolta din tată în fiu, drumul acesta ar fi foarte anevoios și lung, chiar și în lipsa unei concurențe serioase. De aceea atât statul cât și doctrina științifică au socotit, că ridicarea nivelului de bună stare a țărânului din acest punct de vedere, ar fi mai ușoară prin înființarea de tot felul de cooperative, cari ar suplini golul existent, până la înfiriparea clasei etnice române de negustori, meșeriași și industriași. Unii specialiști însă, cred că tocmai cooperativele omoară inițiativa particulare făcând concurență persoanelor întreprinzătoare dela sate. Să mai aduce cooperativele învinuirea că sunt cuiburi de clicărie și de sinecură. La toate acestea nu reflectăm decât atât, că noi românii suntem încă numai la începuturile unei mișcări cooperatiste, și că oricare început își are și acesta dificultățile sale. Reiffeisen bunăoară, tatăl mișcării cooperatiste, la început încă nu a izbutit cu inițiativa sale, până nu a găsit calea cea adevărată de urmat. „Probieren geht über studieren“ zice Neamțul, și și noi trebuie să pășim dela teorii la cele practice, pentru ca să găsim mijlocul prin care clicăriile să dispară din cooperative și inițiativa particulară nu numai să nu fie contrară cooperativei, ci să se poată alinia aceleia. Fiind noi o țară agricolă, ar fi mai consult, ca în loc să dăm directive dela masa verde, să studiem organizarea cooperativei țărănești în alte state, unde au dat rezultatele cele mai bune, și să căutăm a încadra în organizația noastră aceea ce este bun și în conformitate cu situația și mentalitatea noastră.

Dacă voim ca țara noastră să devină cu adevărat o țară românească, nu numai cu sate dar și cu orașe românești, renașterea aceasta se poate face numai pornind dela elementul țărănesc, depozitarul

spiritului național al tuturor vremurilor. Problema țărănească va fi deci de aci înainte mult mai mult problema zilei ca până acuma, și consolidarea acestei baze a statului care o formează țărănimea, va fi cheia de boltă a viitorului nostru.

E. VANCU.

Recenzie.

MIHAIL PIZANTY :

„Aperçu gèneral sur l'industrie petrolière de Roumanie“.

O nouă lucrare de sinteză este dată literaturii noastre economice.

Sub auspiciile „Institutului Economic Român“, d-l Mihail Pizanty, directorul publicației periodice „Monitorul Petrolului Român“, a dat publicității un nou studiu, care interesează nu numai ramura industriei petrolifere dela noi — cum s'ar putea crede din citirea titlului —, ci toate compartimentele vieții noastre economice și mai ales cea bancară.

Căci pe lângă privirea generală asupra industriei petrolifere din România, cu arătarea unui scurt istoric și importanței covârșitoare ce-o are „aurul negru“ în viața noastră economică, autorul insistă în deosebi asupra marilor societăți care exploatează și comercializează petrolul, atât pe piața externă, cât și pe cea internă.

Pentru fiecare societate în parte, se dau date precise referitoare la capital, acțiuni, ultimul beneficiu bilanțier, puterea de producție și desfacere, precum și rangul ce-l deține în producția românească petroliferă.

Cunoașterea capacității economice a societăților petrolifere este cu atât mai importantă, cu cât cifrele statistice ale bursei noastre de valori ne arată, că tranzacțiunile asupra acțiunilor petrolifere reprezintă 30% și chiar 78% (în luna Noembrie 1939) din volumul total.

Pentru ca aceste operațiuni bursiere să poată avea întotdeauna un rezultat fructuos, este neapărat de lipsă o cunoaștere justă a realităților economice din compartimentul respectiv.

În acest scop, lucrarea dlui Mihail Pizanty poate servi ca îndreptar obiectiv și instructiv.

L. B.

Adunări generale.

„ALBINA“	Sibiu	23 Martie	1940	divid. 7% brut.
„ARDELEANA“	Orăștie	16 „	„	
„ANDREIANA“	Rășinari	28 „	„	
„AURORA“	Năsăud	6 Aprilie	„	divid. pe anul 1939, 5.4267% brut, adică 4% net = Lei 20 net.
„BANCA AGRICOLA“	București	2 „	„	
„BANCA AGRONOMILOR“	Agnita	22 „	„	
BANCA CENTRALĂ PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERT	Cluj	16 Martie	„	
„BANCA CHIOARULUI“	Șomcuta-Mare	26 „	„	
BANCA „CORVINEANA“	Hunedoara	24 „	„	
„CASA NOASTRĂ“	Satu-Mare	25 „	„	
„CASSA DE PĂSTRARE“	Săliște	18 Aprilie	„	
„CÂRȚIȘOREANA“	Streza-Cârțișoara	25 Martie	1940.	
„CORDIANA“	Fofeldea	14 Aprilie	„	
„DACIA TRAIANĂ“	Sibiu	29 Februarie	„	divid. 7% brut.
„ECONOMUL“	Cluj	13 Martie	„	„ 3% net.
„FĂGETANA“	Făget	12 Aprilie	„	divid. de 2% net.
„FURNICA“	Făgăraș	9 „	„	
„GORONUL“	Aiud	28 „	„	divid. 3% brutto, Lei 4.50 netto
„INDUSTRIA AURULUI“, S. A.	Abrud	31 Mai, în caz de neprezentare a acțion, în 9 Iunie	„	
„ILIA MUREȘANĂ“	Ilia	7 Aprilie	„	
„MUREȘIANA“	Reghin	28 Martie	„	
„OAȘIA“	Sibiu	10 „	„	
„OLTEANA“	Viștea de jos	19 „	„	
„PATRIA“	Blaj	2 Aprilie	„	
„PORUMBĂCEANA“	Porumbacul de jos	21 Martie	„	
„PRIMA ARDELEANĂ“	Cluj	23 „	„	
„SCOREANA“	Scoreiu	9 „	„	
„ȘERCĂIANA“	Făgăraș	30 „	„	
„TÂRNOVANA“	Târnova	21 Aprilie	„	
„ȚÂNȚĂRIANA“	Țânțari	14 „	„	
„	„	2 Iunie	„	
„VATRA“	Cluj	4 Martie	„	divid. pe anul 1937 2% Lei 4 „ „ „ 1938 3% „ 6 „ „ „ 1939 3 1/2% „ 7 de fiecare cupon.
„VICTORIA“	Arad	19 „	„	
„VIITORUL“	Ocna-Sibiului	14 Aprilie	„	

Băncile noastre sunt rugate a ne comunica eventualele amânări de termene ale adunărilor generale, precum și dividendă stabilită.

„TÂNTĂRIANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECON. SOC. PE ACȚII ÎN TÂNTĂRI.

CONVOCARE.

Potrivit hotărârilor Adunărilor lor generale, membrii acționari ai celor 2 institute de credit și economii „TÂNTĂRIANA“, Soc. An. în Tântări și „FRĂȚIA“, Soc. An. în Vlădeni, sunt prin această convocați, în temeiul AVIZULUI dat de Consiliul Superior Bancar din București, la

Adunarea Generală Constituantă

care se va ține **Duminecă, în 2 Iunie 1940, ora 3 p. m.**, în sala Primăriei comunale din Tântări cu următoarea

ORDINE DE ZI:

- și anume:
1. Deschiderea și constituirea Adunării Generale;
  2. Comunicarea deciziei Consiliului Superior Bancar privitoare la fuzionarea celor 2 institute „Frăția“, S. A. în Vlădeni cu „Tântăriana“, S. A. în Tântări;
  3. Stabilirea capitalului real al celor 2 institute fuzionând: 1. „Tântăriana“ S. A. în Tântări și 2. „Frăția“, S. A. în Vlădeni;
  4. Fixarea capitalului social real unit al noului institut rezultat din această fuziune: „Tântăriana“, casă de păstrare și credit popular, soc. an. în Tântări.
  5. Decretarea fuzionării;
  6. Modificarea Art. 1, 5, 6 și 25 din Statutele casei „Tântăriana“;
  7. Prospect pentru majorarea capitalului social dela Lei 1.175.000 la Lei 2.000.000;
  8. Alegerea Consiliului de administrație pe termen de 6 ani și al Comitetului de censori pe 3 ani;
  9. Eventuale propuneri anunțate Președintelui Consiliului de administrație cu cel puțin 24 ore mai înainte de finerea Adunării Generale.

OBSERVARE: Domnii membri acționari, atât ai institutului de credit și economii „Tântăriana“, cât și cei ai „Frăției“ sunt rugați a-și depune acțiunile lor la casieria băncii „Tântăriana“ mai înainte de deschiderea Adunării Generale precum și a participa în număr complet la această Constituantă.

Tântări, 29 Aprilie 1940.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE AL BĂNCII
„TÂNTĂRIANA“.

„INDUSTRIA AURULUI“ S. A., ABRUD.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai Soc. „INDUSTRIA AURULUI“ S. A., Abrud, se convoacă prin aceasta la

a XVI-a adunare generală ordinară,

care se va ține în ziua de 31 Mai 1940, iar în caz de neprezentare a acționarilor în numărul recerut, în ziua de 9 Iunie 1940, în biroul Soc. cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Deschiderea și constituirea adunării generale;
2. Raportul Cons. de adm. și al Com. de Censori stabilirea Bilanțului și Contului Profit și Pierdere pe anul de gestiune 1939;
3. Descărcarea Cons. de adm. și al Com. de Censori de gestiunea anului 1939;
4. Deciderea asupra locurilor vacante din Cons. de adm.;
5. Fixarea jetoanelor și diurnelor;
6. Eventuale propuneri statutare.

Abrud, la 2 Mai 1940.

Consiliul de administrație.